

nr. 5. 12

Zprávy jednotlivých sekcí o činnosti.

/od 1.I. do 31.V.46/

1/

Stručný přehled činnosti Ústavu lidské práce
od 1. ledna do 31. května 1946.

Sekce I. - organizační.

Sekce se věnovala především otázkám normování a hodnocení práce. Zúčastnila se vytváření státního katalogu prací pro kovoprůmysl, kde spolupracuje s více než 500 průmyslovými závody. Přípravují se také podklady pro sestavení katalogů pro práce v dřevoprůmyslu.

Sekce provedla četná mzdová šetření z pověření ministerstva ochrany práce a sociální péče a ÚRO, na př. v závodech Škoda Plzeň, Zbrojovka Strakonice, Jawa, ČMS, Walter, Pražská železářská, Poldina Huť, Stalinovy závody atd. Velmi intenzivní činnost vyvinula sekce při výchově členů závodních rad v kursech ekonomie práce, jichž bylo provedeno 7 s více než 250 posluchači a při výchově úkolářů v kursech normování práce, kde ve spolupráci s ÚRO bylo dosud vyškoleno více než 400 úkolářů. Do konce roku se plánuje vyškolení ještě asi 1000 zaměstnanců. Podobné kurzy se připravují také pro průmysl dřeva.

Ústav navrhl čtyřtýdenní kurs organizace podniku, který se právě koná společně s ÚRO a Ústředním svazem průmyslu. Přednáší v něm 45 odborníků. Zahájen byl 27. května předsedou ÚRO Antonínem Zápotockým a ministrem průmyslu B. Laušmanem, zastoupeným sekčním šéfem Pistoriem.

Z drobnějších prací zaslouží zmínky unifikace tiskopisů pro časové pracovní záznamy a pro provádění pracovních studií a zjišťování časových strát v provozech.

V rámci sekce byla na žádost ministerstva zemědělství provedena studie srovnávání strojního a ručního dojení krav na statcích Vojkovice u Kralup a Kvěchov u Šepkova. Pokusy jsou skončeny a výsledky práce budou co nejdříve uveřejněny. Dále se zkoumá vhodný pracovní oděv pro zemědělce, provádějí se srovnávací pokusy s balíčkováním zeleniny a zkouší vhodnost nových typů zemědělského náčiní.

./.

Práce sekce trpěla velmi nedostatkem odborných sil. Se souhlasem předsedy správní komise Ing. M. Reimana byla sekce zreorganizována a to tak, že otázky normování a hodnocení práce byly odděleny a vytvořena pro tyto úkoly nová samostatná sekce pod vedením Ing. C. Holobrádka.

Sekce II. - výběr a poradenství.

I. oddělení : Organizace poraden pro volbu povolání při okres. úřadech ochrany práce. Psychologický výběr poradců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Organizace kursu pro odborný výcvik poradců. Soustavné školení poradců. Spolupráce na distribučním plánu MOP dorostu pro volbu povolání a odborné školy. Psychologické vyšetřování žactva měšťanských škol před volbou povolání. Psychologické vyšetřování kvartánů středních škol a porady o vhodné volbě školy a povolání. Psychologické vyšetřování učňů, přidělených závodům a porady o jejich vhodném zařazení. Individuální psychologické vyšetřování. Psychologické vyšetřování jugoslávského dorostu. Úprava testů pro psychologická vyšetřování.

II. oddělení : Psychologické vyšetřování zaměstnanců pro ministerstvo dopravy. Psychologické vyšetřování soc. pracovníků. V ministerstvu pošt bylo vybudováno oddělení pro psychologický výběr zaměstnanců pošt. správy. Oddělení provedlo výběr spolupracovníků, jejich školení, spolupracovalo při provádění psychologického vyšetřování a dozírá nad odbornou činností. Psychologické vyšetřování zaměstnanců Pražských elektrických podniků.

III. oddělení : Informování abiturientů před vstupem na vysoké školy /ústavní publikace, ústní porady, informace v denním tisku a v rozhlasě/. Psychologické vyšetřování abiturientů. Ustavení poradního sboru při akademické poradně. Psychologické vyšetřování uchazečů pro vysokou školu politickou a sociální /1685 případů/. Význam

pravděpodobné volby povolání a studijních zájmů všech abiturientů středních škol v Čechách a na Moravě /v součinnosti s Výzkumným pedagogickým ústavem a Státním úřadem plánovacím/.

Celkem bylo vyšetřeno od 1. ledna 7.960 případů. Z toho 2.657 pro státní správu a 5.303 pro účely volby povolání a účely poradenské.

Sekce III.- odborné školení.

Oddělení pro úpravu učebních oborů pokračovalo v ověřování učebních oborů vyhlášených v době okupace, zda-li se hodí pro praktický výcvik učňů i/nových poměrech podle příkazu ministerstva ochrany práce a sociální péče č.j. II - 6502 - 12/9 - 1945 ze dne 15. září 1945. Oddělení získalo z příslušných ústředních svazů i hospodářských skupin potřebný materiál, zpracovalo jej a výsledek zaslalo Ústřední radě odborů, Svazu české mládeže, Obchodním a živnostenským komorám a znovu všem ústředním svazům k zaujetí stanoviska. Odpovědi oddělení zpracovává a hotový elaborát zašle v nejbližších dnech ministerstvu ochrany práce a sociální péče.

U podniků, organizovaných v Ústředním svazu řemesla, byl proveden předběžný průzkum rozsahu pracovního oprávnění v jednotlivých živnostech, jako podklad pro úpravu učebních oborů a vypracování popisů těchto oborů podle příkazu ministerstva ochrany práce a sociální péče.

Od Ústředního svazu řemesla a od Ústředny obchodních a živnostenských komor získal ústav další materiál pro řešení této otázky. V nejbližších dnech jej zpracuje a předá jako návrh na učební obory, do kterých jediné může být pracovní dorost v závoděch organizovaných v Ústředním svazu řemesla začlenován.

Oddělení pracovalo také velmi intenzivně na úpravě učebních oborů v průmyslu textilním a tato otázka je, s výjimkou některých speciálních úseků textilní výroby, vyřešena. Z části byl již proveden průzkum sklářského a keramického průmyslu za týmž účelem.

Oddělení pro odborný výcvik pokračovalo ve spolupráci s podniky, o jejichž učně se ústav zavázal smluvně pečovat /45 podniků s asi 2000 učni/. Byla provedena revize 60 úkolů ústních, písemných praktických zkoušek učnovských pro Ústřednu obchodních a živnostenských komor, určených pro jarní zkušební období. V rámci spolupráce s Výzkumným ústavem pedagogickým byly posouzeny návrhy osnov pro školy učnovské, průmyslové školy mistrovské, školy vyšší nástavbové pro obor stavební, chemický a elektrotechnický.

Mimo smluvně sjednanou spolupráci, v níž bude oddělení pro odborný výcvik pokračovat, má pro nejbližší budoucnost v programu : vypracování osnov pro průmyslové učební obory, které stanovilo oddělení pro úpravu učebních oborů v průmyslu textilním, sklářském a keramickém .

Dále se pracuje se souhlasem ministerstva zemědělství a s Jednotným svazem českých zemědělců na organizaci tří výcvikových středisek pro odborný výcvik zemědělského dorostu a na podkladě několikaletých zkušeností se vypracovávají osnovy a jiné pomůcky pro tato výcviková střediska.

Připravují se další publikace o jednotlivých výrobních oborech a otázkách výchovy pracujícího dorostu. Oddělení pro výchovu k práci řeší všechny výchovné otázky jak vyplývají ze spolupráce s podniky při odborném výcviku. Spolupracuje se se Svazem české mládeže v jeho školské a dělnické komisi, s Výzkumným ústavem pedagogickým na osnovách škol II.stupně pokud jde o výchovu k práci a k správné volbě povolání, s ministerstvem ochrany práce a sociální péče na úpravě předpisů pro sřisování domovů mladých. Toto oddělení jest také pověřeno přípravou informativních brožurek o jednotlivých výrobních odvětvích a sestavením průvodce odborným školstvím.

Úkoly vyjmenované jako úkoly jednotlivých oddělení je potřeba velmi často řešit za účasti pracovníků ze všech 5 oddělení. To platí i o dalších úkolech, které přímo do III. sekce nespádají, ale jimiž bylo vedení této sekce pověřeno. Jest to v první řadě vydávání ústavních tiskovin jako odborných příruček, učebních pomůcek /pracovní deníky a sešity a j./, v nichž se, pokud to poměry v tiskárnách dovolí, pokračuje. Byly provedeny přípravné práce pro zřízení a vybavení ústavní dílny strojnické pro výzkum práce, výchovu instruktorů dorostu a výroby prototypů aparátů k psychologickému vyšetřování. Fotografická laboratoř intenzivně pracovala na snímcích, zobrazujících práce v oborech, mládeží opomíjených, a dodala již pro ministerstvo ochrany práce a sociální péče i Školní nakladatelství, řadu obrazových souborů. Pro budoucnost má edice připraveno několik rukopisů, jejichž vytištění prosazuje jen s největšími obtížemi.

Sekce IV.- výzkumná.

Oddělení sociologické : 1. Výzkum krejčovských učednic. Analyzujeme poslední část výzkumu /spokojenost s pracovními podmínkami/. Ostatní stati v konceptu hotovy a připravují se pro čistopis konečného zpracování a pro články k publikaci v revuích.

2. Výzkum závodu Škodovka na Smíchově - dospělých.

a/ Vyšetřování práce pro stanovení sociálních, hospodářských, kulturních a pracovních podmínek končíme - aby byl soubor průkazný, potřebujeme ještě ze tří pracovních úseků /slévárny, provozních a pomocných služeb/ zvýšit počet vyšetřovaných případů, jichž máme nyní asi 1050.

b/ současně běží kontrola hotového materiálu /po stránce doplňků a oprav/.

c/ do konce června bychom rádi provedli ještě vyznačování znaků a udělali plán zpracování celého materiálu a dílčí plán pro třídění znaků /strojní technikou/.

3. Výzkum učně ve Škodovce na Smíchově - z těchto hledisek jako u dospělého osazenstva smíchovské Škodovky a se zvláštním zřetelem k motivaci volby povolání. Práce pod 1., 2. a 3. vytčené hodláme dokončit před nástupem dovolené /do 6.července 1946/.

Činnost trvalá - vytyčení zásad a ideového základu podnikové péče o zaměstnance : součinnost na pracovních schůzkách podnikových sociálních pracovníků a součinnost s odborem sociál.pracovníků.

Oddělení fyziologické : Publikační činnost těží ze zpracování výsledků výzkumů z minulých dvou let. 1. Byla uveřejněna publikace o "Analyse sukcesivní indukce nervových vzruchů v srdečním vagu a sympatiku" v Časopise léc.čes. č.10 a 11 v r.1946.- 2. Současně je teď připravováno pokračování této práce o dalších dvou reakcích: Valsalvově a o kombinovaném současném vzrušování sympatiku a vagu. Výsledky budou předneseny dne 5.VI.1946 v České společnosti biologické. Vztah k praxi je tu dán tím, že se pomocí takových výzkumů určují všechny podmínky pro zjišťování nervové rovnováhy a předrážděnosti.- 3.-MUDr Bukovský zpracovává účín polohy stoje na zotavovací rychlost.- Dokončuje se uveřejnění tabulek pro výšky, váhy a zralosti dle věku v období volby povolání u mladistvých. Pro lékaře úřadů ochrany práce pro určování pracovní způsobilosti-- materiál z 1523 případů.- 5.Zpracovává se do podrobnosti astropometrický materiál z r.1944 a chystá se k publikaci.- Materiál z 1523 případů.

Připravuje se výzkum lopat pro ministerstvo zemědělství. Zřizuje se stanice pro výzkum účínu práce na psychofys.organismu u fy.Letov /vede dr.Jindrák/. Dr Bukovský bude měřiti klimatické činitele přímo v podnicích.

Oddělení psychologické : Činnost tohoto oddělení byla značně omezena, protože jeho vedoucí, doc.dr. Staveš má plnou dovolenou pro účely filosofické fakulty. Výzkum byl zčásti přenesen přímo do výběrového oddělení, zejména ve věcech normalisace testů. Nově vybudován byl úsek náborový, který studuje nábor po stránce hospodářské, psychologické, sociologické, technické, výtvarné i organizační a snaží se zdokonalit praktické provádění náboru, zejména v znárodněném průmyslu. Zabývá se výzkumem náborových prostředků, školením náborových pracovníků a normalisováním náborového názvosloví. Z činnosti jest se zmíniti o spolupráci s Ústřední propagační komisí národní soutěže ve výstavbě republiky, s ministerstvem informací /na časopise Národní soutěž/, se svazem Femesel /putovní výstavy/ a s hospodářskými skupinami /brožury pro nábor dorostu/.

Ústav uspořádal výstavu při příležitosti pracovních tozhovorů s instruktory učňovských dílen v SIA, dokončuje se putovní výstava, která bude poprvé uvedena na Mělnice a pak pravděpodobně na Kladno. Byl dokončen také náborový slovník a pracuje se na schématu pro organizaci náborových oddělení v průmyslových podnicích.

Správa ústavu doplňuje stav spolupracovníků jednotlivých sekcí tak, aby s co nejvyšší účinností mohly splňovati své úkoly.